Pruha Szalvay Erzsébet

Életút

„Az élet remény, küzdelem és bukás,

Sírig tartó nagy versenyfutás.

Keresni a jót, a szépet,

Meg nem találni: ez az élet."

Madách Imre

Egy szép Tiszaparti városban, Zentán - a Kisfaludy utcában - láttam meg a napvilágot. Születésem napja 1930. április 21. Ekkor éppen ünnep volt, húsvéthétfő. Akkor még az emberek ünnepeltek. Azon a napon nem dolgoztak. Ebéd után a férfiemberek fogtak egy ülésre alkalmas kisszéket, került egy asztal is és összeültek az utcán beszélgetni, gyakran még kártyázni is. Az asszonyok is hasonló módon élték társasági életüket. Aznap fontos esemény történt a Szalvay családban. Az ifjabb Szalvay Mátyás feleségének, Aulich Ágotának megszületett a második leány gyermeke - jómagam. A keresztségben az Erzsébet Mária nevet adták. Erzsébetet azért, mert valamilyen akkori szépségkirálynőt is így hívtak. A Mária nevet, mivel édesanyám nagyon vallásos volt, a Szűz Mária iránti tiszteletéből.

Telt-múlt az idő, lassan felcseperedtem. Szüleim saját házat vettek a város másik részén, új szomszédaink voltak. Csakhamar összebarátkoztam a szomszéd gyerekekkel is. Persze künn az utcán. Nem unatkoztam, mert sokféle játékot ismertem. Pilkázni, sántikálni, a fából készült csigát ostorral hajtani - úgy hogy csakúgy pörgött. Utcát kerültünk, persze futva, aztán „adj Király katonát" - akkor két egymásra néző sort alkottunk, szorosan fogtuk egymás kezét. Majd akit kiválasztottunk az neki szaladt a sorfalnak, s az azt alkotó gyerekek egyike felkiáltott: „Szakíts ha tudsz!" - ha ez sikerült, akkor magával vitt egy gyereket a sorból. Az utcán tanultam meg biciklizni, volt az egyik szomszéd kislánynak kerékpárja és végül azon tanultam meg hajtani. Minden álmom egy saját kerékpár volt, ami végül teljesült. De az már csak jóval később, mikor már saját keresettel rendelkeztem. A megálmodott zöld színű kerékpárt végre megvehettem magamnak.

Nagyon szerencsésnek mondhatom magam, mert nagyon jó szüleim voltak. Az unalmat nem ismertem. Amikor elkezdtem iskolába járni szívesen olvastam. Édesapámnak is ez volt az egyik kedvenc időtöltése, ezáltal igen sok könyvet megvásárolt, például Jókai Mórtól és Mikszáth Kálmántól egész sorozatunk volt, és még sok más írótól és költőtől is persze. Nálunk a téli esték úgy zajlottak, hogy körülültük a jó meleg kemencét, és édesapám hangosan felolvasott. Ám nagyon szívesen mesélt a katonasága idejéről is. Akkor a még kötelező katonai szolgálat 4 évig tartott, de alig hogy letelt a 4 év kitört az I. világháború. Sokat mesélt később a háborús élményeiről, amit mi áhítattal hallgattunk, édesapám az olasz fronton harcolt.

Szívesen jártam iskolába, sajnos az I. világháború számunkra rosszul végződött, az akkori Nagy - Magyarország területének 2/3-át lecsatolták. Ezek után mi Zentán a Szerb Királysághoz tartoztunk. A színmagyar területek egy részét a szomszédos országoknak adták.

Volt ugyan Zentán magyar tagozat az elemi iskolában, de a magasabb osztályokban már csak

elvétve. 1941-1944 között visszakerültünk Magyarországhoz. Ebben az időben polgári leányiskolába kezdtem járni, amit nagyon szerettem. Ott nemcsak tanítottak, hanem neveltek is. Mivel én szerettem tanulni nem volt gondom. Majd sajnos a háborút elveszítettük és így ismét idegen országban találtuk magunkat. Erős volt bennem a késztetés a tanulásra, ezért édesapám támogatásával folytattam a tanulmányaimat. Így végeztem el a gimnáziumot.

1950-ben leérettségiztem. Mivel mindenáron tovább akartam tanulni felmértem a lehetőségeket, főleg azok anyagi oldalát. Így szülői hozzájárulással elvégeztem a Tanárképző Főiskolát. A földrajz - történelem szakot választottam. Életem igen kellemes és boldog szakaszai voltak a főiskolai évek. Nagyon sokat tanultam, példaértékű tanáraim voltak. Az akkor kötött barátságok még ma is élnek. Egyes barátaimmal gyakran találkozom mai napig is, és szívesen beszélgetünk a régi szép időkről. Az érettségi 62. évfordulója volt az idén. Évente egyszer, általában május utolsó péntekén összejövünk. Eleinte a mi régi iskolánkban tartottuk az összejöveteleket, ahol az ünnepi osztályfőnöki óra után sétálunk a közeli Royal Szállóban, majd a beszélgetést fehér asztal mellett, jó ebéddel összekötve folytattuk.

Életem jelentős eseménye volt, amikor a nagy „Őt" megismertem. Saját tapasztalatom alapján mondhatom, hogy igaz az, hogy „meglátni és megszeretni egy pillanat műve volt". Már az első találkozásunkkor megéreztem, hogy ez a fiatalember nekem termett. Szerencsére Ő is ugyanígy érzett. Első találkozásunk 1956-ban volt és 1957-ben már össze is házasodtunk. 1958-ban született meg Csilla lányunk, majd 1962-ben Ágota. Sajnos a sors szomorúan beleszólt életünkbe, mert Csilla lányunk 1975-ben 17 évesen egy szerencsétlen autóbalesetben elhunyt. Ezen nehéz napok túlélését kisebbik leányunk Ágota jelenléte enyhítette. Fogta a kezem szorosan és azt mondta" Ne sírj Anyu, itt vagyok én neked! Én mindig melletted leszek."

Telt múlt az idő, Ágota lányom is felnőtt és férjhez ment. Férje Csószity Zoltán, aki nagyon családszerető, szorgalmas ember. 3 gyönyörű unokám büszke nagymamája vagyok. Az ikerlányok Tünde és Eszter, és a harmadik fiú unokám Gáspár. A lányok már befejezték a Közgazdasági Egyetemet Pesten, Gáspár pedig szeptembertől fog ugyanazon egyetem, ugyanazon szakán tanulni. Jómagam Zentára, ahol még vár - visszavár a családi ház, sajnos csak ritkán jutok el. Az évek alatt engem is utolért a magány, de már itt lakom Szolnokon családom közelében.

Mivel ma már „szépkorúnak" mondhatom magam, visszapillantok néha a múltba. Voltak nagyon szép napok is az életemben, de voltak tragikusan nehéz korszakok is. Az életem nem volt unalmas. Voltak kedvteléseim, amelyek segítettek a nehéz időszakokban. Szerettem olvasni és különféle más dolgokat is alkotni. Ilyen volt például a festés, akvarell, olaj, tus és a ceruzarajzok készítése. Wieler gobelineket készítettem csomózással, és suba faliszőnyegeket alkottam - saját tervezés alapján. Rézlemezen domborítással is érdekes munkák készültek. Szerettem még a szép hímzéseket, például kalocsai, matyó hímzésekkel

terítőket, népviselethez pruszlikokat (mellényt), blúzt, szoknyát, kötényt is kihímezni. A kötés és a horgolás is belefért az időmbe. Kötéssel pulóver, sál, sapka, kesztyű és zokni is készült. Horgolással pedig a fent felsoroltakon kívül kisebb nagyobb terítőket is készítettem. Mivel vettünk varrógépet, az egyszerűbb dolgokat szabásminta alapján - kötény, szoknya, ágynemű - megvarrtam.

Visszapillantva életemre úgy érzem, hogy tartalmas volt, és nem mondhatom unalmasnak. Voltak életemben jobb és rosszabb időszakok is, mint mindannyiunk életében. Ma már jó érzéssel gyönyörködök a természetben, a tavaszi és őszi színekben, amivel a természet megajándékoz. Ha újra születhetnék, egy kis korrigálással szívesen elfogadnám az életemet, amit a Gondviselőtől eddig kaptam.